

העם

מיבצע פיל

הגנרל בארקר היה

טיפש. אך יש

טיפשים ממנו

אם אכן קיים כוח עליון, המכוון את ההיסטוריה, הרי הוא מחונן בחושי-החומר מיוחד-במינו.

מנחם בגין היה מפקד האירגון הצבאי הלאומי. הוא הכריז מלחמה על "הכובש הזר". במהלך המלחמה הזאת נורו חיילי הכובש ברחוב. שילטון-הכיבוש הגיב על כך, בכל פעם, בהטלת עוצר קצר או ממו-שך. תגובות אלה נשאו שמות כמו "מיבצע פיל" ו"מיבצע אריה".

המחשבה שמאחרי המעשה היתה כי ה"עוצר" יפגע בפרנסת האוכלוסיה, ועל כן יעורר את זעם הציבור נגד הטרוריסטים. אחרי שהציבור יקיא מתוכו את בני-הבלעל, יהיה קל על הכוללת הבריטית לאתגרם ולעצורם.

היתה זאת תפיסה אנטישמית בעיקרה, שנוגה מן הבו העמוק של הכובש כלפי הכובש. מפי שהגדיר זאת הגנרל אוולין בארקר, מפקד צבא-הכיבוש: "הכה את היהודים במקום הכואב להם ביותר — בכיסם".

אפשר היה לטעון כי טיפשותם נבעה מחור-סריגיסיון, מכיוון שמעולם לא חיו תחת כיבוש זר. הרי שום תירוצ כזה אינו עומד לחבריו של מנחם בגין.

חכם לומד מניסיון הזולת. טיפש לומד מניסיונו של עצמו. ורק טיפש מופלג מאד אינו מסוגל גם לכך.

השטחים

הטירוף המתגבר

"אין תועלת" ברצח

ערבים. אפשר לנקום

בהם בדרך אחרת

ממצריים הגיעו איתותים של אס-אראס. למרות שהנורמליזציה התקדמה כסידרה, לקראת פתיחת השגרירויות של שתי המדינות זו על אדמת זו, בישרו דבריו של חסן אל-תוהמי (ראה הנוזן) כי המשך הכיבוש הישראלי בגדה וברצועה יפוצץ את תווה-השלום במרוצת הזמן וימיט אסון על יחסי ישראל-מצריים.

מארצות-הברית הגיעו איתותים חמורים עוד יותר. דוברי המימסד הודיעו, בתכיפות גוברת ובסיגנון מחמיר והולך, כי היעדר הפיתרון לבעייה הפלסטינית מאיים על עצם קיומה וביטחונה הלאומי של ארצות-הברית, מול פני הצורך לגייס את העולם הערבי להגנה על ארצות-הנפט. ואילו ממשלת ישראל נגררה על-ידי

קבוצות ועירות של קנאים, חלקם בלתי-שפויים בעליל, למעשים שלא יכלו אלא להחיש את כל התהליכים האלה.

היה זה מצב קלאסי של "הזנב מכשכש בכלב" — כשהכלב משלים עם המצב ואף נהנה ממנו.

עוצר גיועני. בשכם התאכסנו שני חברים של התנועה הפאשיסטית הקטנה של "הרב" כהנא במלון פלסטין, והודיעו כי נחושה התלפתם לייסד כך את היישוב היהודי בשכם. באותה שעה הכריזו השר אריאל שרון בכנסת, כי היישוב החדש בג'ביל-כביר יהיה לעיר גדולה, ושמו יהיה "קריית-שכם".

שני האירועים הם חיקוי מובהק של התהליך שהביא להקמת העיר קריית-ארי-בע, בעיקבות הסתננותם הבלתי-חוקית של כמה מאנשי גושי-אמונים למלון פארק ב-חברון לפני תריסר שנים.

אנשי קריית-ארבע עצמה חזרו ופשטו ממיצרים אל תוך חברון עצמה. השבוע הם הופיעו כמלאו הדרם לעיני הטלוויזיה הישראלית, והציבור כולו יכול היה להתרשם מטיב הקבוצה המכתיבה כיום לממלכת ישראל — ולמדינת-ישראל כולה — את המדיניות.

הרב משה לוינגר שירטט לעיני המצלמה את דמות היישוב העומד לקום בתוככי חברון. הוא עשה זאת בעיצומו של העוצר (ראה לעיל). תוך כדי כך נסתר תברה לצופה עובדה מדהימה: שבשטחים המוחזקים העוצר אינו על שטח, אלא על גזע — ממש כמו תוכנית-האוטונומיה של בגין. העוצר חל על ערבים בלבד. ליהודים היה מותר לטייל בחברון בימי העוצר, ואף לערוך בה הפגנות (לאומניות בלבד). הפגנה יהודית אנטי-לאומנית נעצרה בכניסה לעיר.

אחת התושבות של קריית-ארבע נשר-אלה אם צריכים לרצות ערבים, בתגובה על רצח היהודי. האשה שקלה זאת בכך בדראש, לעיני המצלמה. היא לא אמרה "לא תרצח". היא אמרה ש"אין תועלת" ברצח ערבים. הרבה יותר כדאי "לנקום" בערבים על-ידי שיכון יהודים בתוכם. "זה ירגיז אותם יותר". אמרה, בהנאה בר-לסת. האשה הוסיפה לכך הערה שהיתה כה מחרידה, עד שהטלוויזיה גנזה אותה (ראה תשקף).

קל לתאר את טיב היחסים שיירקמו בין אשה כזאת ובין שכניה-לעיתיד העריביים. אך ממשלת ישראל ישה על המדור, כה, קיבלה עקרונות את הרעיון של שתי-לתי יהודים בתוך העיר חברון, ודחתה את ההחלטה המעשית לכמה ימים.

"המכות רצח". פניה העגולות וההחלקות של אשה חסודה זו, שושנה פרץ, הם פני הכיבוש. בעטם הראשונה ראה אותן הציבור הישראלי גלויות וחשופות. הציבור כולו שמע את הערבי מסביר מדוע אין שכנו, חברוני קשיש, יוצא לר-חוב כדי להזעיק את החיילים. בתו שלעת אותו ערבי פתה בכוחות קשות בשעת עוצר. הערבי פחד לצאת לרחוב כדי להזי-

הנשיא אלי-אסד

— ותמיד רע

חסותה של ממשלת-ישראל, ככיבוש ברו-טלי.

עוד לפני חודש, כאשר מנהיגי הימין הנוצרי בלבנון השמיעו תביעה אולטימטיבית להוצאת הכוחות הסוריים מלבנון, פירסמה זאת העיתונות הישראלית בני-מה של תמיכה ועידוד.

אך כאשר הודיע הנשיא חפזי-אלי-אסד השבוע, כי הוא אכן מוציא את כוחותיו, צילצלו בישראל פעמוני האזעקה. גם מעשה זה הוצג כאיום ישיר על ישראל, כהתעללות בנוצרים. כהכנה למלחמה.

הכיבוש אינו כדאי. קרוב לוודאי, כי יש לצעידים הסוריים הסבר פשוט הר-בה יותר:

● הנוכחות בלבנון עולה לסורים הון-תועפות מבחינה כספית.

● הצבא הסורי אינו יכול לעמוד ב-מעמסה, מפני שהחיילים דרושים לו ב-סוריה עצמה, שם קיימת תסיסה מתמדת של חוגים דתיים קיצוניים, בעידוד מצד-ריים, נגד הנשיא אלי-אסד, המייצג מי-לגה חילונית קיצונית ("אל-בעת", הת-חיה). והוא עצמו משתייך לכת מוסל-מית שולית (העלאוויים). חסידי עלי, חתן הנשיא).

● החיילים הסוריים מתקלקלים בלב-נון, שומעים דיברי כפירה מצד אחד ודב-רי קנאות דתית מצד שני. הם גם יצאו כבר ממישטר של אמונים.

● בקיצור: כל הרפתקה אינה כדאית. מה גם ששום סוף אינו נראה באופק, והשיגאה הישנה בין העדות והמעמדות בלבנון בוערת כמו מקודם. שלא כמו ישראל בשטחים המוחזקים, הבין אלי-אסד שהכיבוש אינו כדאי.

הרים מול הרים. שאלה אחרת היא מדוע החליט אלי-אסד החלטה זו דווקא אחרי ביקורו של שרה-חוקי הסובייטי, אנדריי גרומיקו, בדמשק.

ייתכן כי סמיכות זו היא מיקרית. אך ייתכן גם כי אלי-אסד רצה להתיעץ עם הסובייטים. אלה בוודאי לא התנגדו ליצי-רת משבר-זוטא, מלאכותי ככל שהיתה, בהרי הלבנון כדי להסיח את הדעת מן המשבר, שאינו מלאכותי, בהרי אפגניס-תאן.

נ'שא-הצלב. מה יקרה אם הסורים אכן יפנו סופית את ביירות ושאר אזורי לבנון המערבית והתיכונה? במיקרה הרע ביותר: חידוש מלחמת-האזרחים, כשכל השכנים שולחים את ידיהם לצלחת. מנחם בגין כבר הודיע, בהתלבבות של נושא-צלב בימי-הביניים, על נכונותו להגן על האחים הנוצריים. תהיה זאת טרגדיה ללבנון, ומספר הקורבנות עלול להגיע שוב לאלפים.

במיקרה הטוב ביותר, יתבסס מצב-קיים כבר למעשה — חלוקה של לבנון למדינות-זוטא. האחת בשליטת המימסד הנוצרי ובעלי-בריתו הימניים, והשנייה בשליטת אש"ף והמימסד המוסלמי הדרורי ובעלי-בריתו השמאליים.

עיקר אמבולנס, או אף לקרוא לחיילים. "יכו אותו מכות-רצח!" הסביר לשכן בקול שקט, כמי שאומר דבר מובן מאליו. ייתכן כי הציבור הישראלי לא שמע מעולם, בצורה כה פשוטה ומחרידה, את המשמעות האמיתית של הכיבוש.

מי הם האנשים, אשר מובטח, כי יכו מכות-רצח ערבי קשיש, המזעיק עזרה לבתו המתייסרת בכאב-י-תופת? הטל-וויזיה הראתה גם אותם — חיילי הכי-בוש. שום מדינה תרבותית לא היתה מת-נאה בהם.

אם אלה הם פני ישראל, כפי שהן נר-אות מדי יום ל-1.8 מיליון הערבים החיים כעת בשטחים המוחזקים — הרי נוצר מישקע של שינאה, שלא יימחה בנקל.

מי מטורף יותר? כמה ימים לפני כן גוייס צה"ל כדי לסלק את האחרוני המתנחלים מאילון-מורה, שעלתה למדינה עשרות מיליוני לירות. המצלמה הנציחה את חיילי צה"ל כשהם מרחיקים בעדינות מירבית את אחת הדמויות הססגוניות ביותר בישראל: "מזל הירוקת", זו אשר יר-קה בשעתו בפני שר-הביטחון בנאות-סי-גי, ואשר שפכה מלח לקפה שלו באילון-מורה (ראה אנשים).

בכל מדינה שפויה היתה אשה כזאת זוכה מזמן בתגובה מתאימה — בדרך מישפטית או טיפולית. אך בישראל היא הפכה גיבורה לאומית, וממשלת ישראל כירכרה סביבה במשך שבועות וחודשים. על מישחקים אלה מוציאה הממשלה עשרות ומאות מיליוני לירות — בשעה ש-פיצצת-הזמן של הפער החברתי ומצוקת השכונות מתקתקת בקול גובר והולך. מי מטורף יותר — הממשלה או אנשי גושי-אמונים?

יחסים מרחביים

למי צילצלו הפעמונים

אסר הוא רע:

גם כשהוא נכנס,

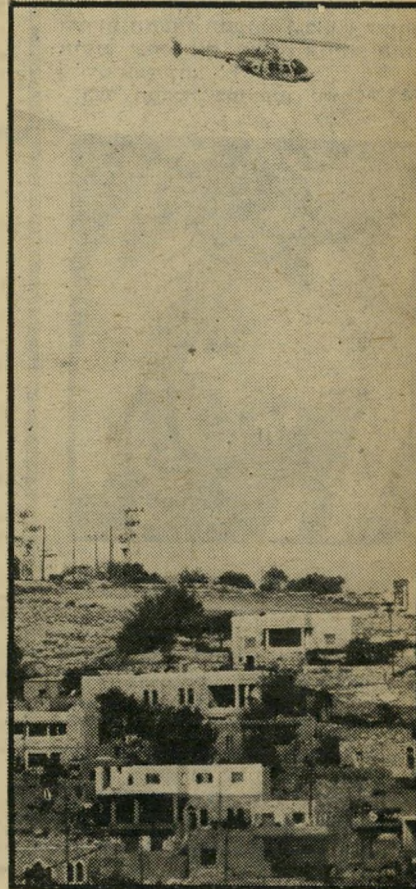
גם כשהוא יוצא

מה רוצים הסורים?

מיליוני מילים נשפכו השבוע באמ-ציעי-התיקשות הישראלים כדי להשיב על שאלה זו. תיאוריה רדפה תיאוריה, האחת מטורפת יותר מהשניה. דובר על מילחמה כוללת, על מילחמת-התשה, אפי-לו על מילחמת-עולם שלישית.

במרכזה של סערה-בכוס-דיו זו עמדה עובדה אחת פשוטה: הסורים מאיימים להוציא את כוחותיהם מן האזורים ה-מאוכלסים של לבנון, שם שירתו בשנים האחרונות, ככוח-שיטור למניעת מילחמת-האחים.

איום — כך או כך. כאשר הוכנסו הכוחות הסוריים ללבנון, צעקה ממשלת ישראל חמס. הדבר הוצג כאיום ישיר על ישראל, כהתעללות בנוצרים והספכו בני-

הדיקופטר מעל חברון בזמן העוצר הכל טוב

קרה, כמובן, הטיפש. העוצר יצר סולי-דריות בין הציבור ולוחמי-המחתרת. גיבש את המוראל הלאומי ושיתף את הציבור כולו בחווית המאבק.

הכזו לכיבוש. עתה יושבים מנחם בגין וחבריו ומקיימים מישטר של כיבוש בשטחים המוחזקים.

אירגוניה-המחתרת הערביים הכריזו מיל-חמה על כיבוש זה. לפני שבועיים הם ירו בחייל יהושע סלומה, תלמיד ישיבת-הסדר, בלב חברון. המימשל הצבאי הגיב על כך בהטלת עוצר, שנמשך עשרה ימים. המחשבה שמאחרי המעשה היתה כי ה"עוצר" יפגע בפרנסת האוכלוסיה, ועל כן יעורר את זעם הציבור נגד הטרוריסטים. אחרי שהציבור יקיא מתוכו את המנוולים, יהיה קל על שרותי-הביטחון לאתגרם ולעצורם.

תפיסה זו ינקה מן הבו התהומי שרר-חש שילטון-הכיבוש לאוכלוסיה הכבושה. אך בעוד שבזכות הגנרל בארקר ועמיתיו